I A 4e 5.4, 8, 12 20
[redacted]

Kristigs Wehstnesis.

Populari siniskss garigs laikraksts.

L. V. B.
№ ...... In. 219.052.

Isnahk katra mehnescha pirmâ treschdeenâ un maksâ peesuhtot ar wiseem peelikumeem — „Muhsu Dseesmineeks“ 3. isdewums un 24 grahmatinas behrneem („Labâ Wehsts“) — pa gadu 1 rubli.

Redakzijas un ekspedizijas adrese: П. Лауберту, Митава, Конная 5, Курл. губ. (P. Laubert, Mitau, Pferde Str. Nr. 5, Courland, Russia).

№ 1. — 11 Janwari 1910. Isnahk 5. gadu.

— Ar 1910. gadu sawâ peektâ gada gahjumâ isnahk —

„Kristigs Wehstnesis“,

populari siniskss garigs laikraksts.

Skaidri apsinadamees nenowehrschamo, nopeetno zihnu, kas radusees zaur brihwo wahrdu, atteezotees ari us Deewu un kristigumu, „Kristigs Wehstnesis“ sludina Bihbeles Kristus mahzibu, aisstahw to, leek wajadsigâ gadijumâ krist Bihbeles gaismai us wahrda kristigumu un paschisgudroteem likumeem un mahzibam par Bihbeli un Deewu un kalpo kristigai draudsei — sewischki kristigai jaunibai, dseedatajeem, swehtdeenasskolai un misionei.

1910. gadâ „Kristigam Wehstnesim“ teek bes maksas lihdsdotas schahdas peedewas:

24 grahmatinas bilschotu kristigu stahstinu behrneem, sem nosaukuma: „Labâ Wehsts“ un garigu dseesmu grahmatina

„Muhsu Dseesmineeks“,

3. isdewums, kurâ

400 dseesmas.

„Kristigs Wehstnesis“ isnahk reis mehnesi un maksâ par gadu **weenu** rubli.

„Labo Wehsti“ — tàs 24 grahmatinas — war ari par sewi apstellet. Ta maksâ **tikai 15 kap.**, ja apstellè wismas 10 eksemplarus us weenu adresi.

Pastellejumi adresejami: П. Лауберту, гор. Митава, Конная 5, Курл. губ.

Zilweks un sinatne.

No Fr. Betekja.

Kas esam mehs zilweki us schis masàs semes, kas lihds ar sauli, ap kuru ta greeschas un wehl miljoneem zitu mums nepasihstamu pasauku laischas zaur besgaligo telpu? Un zik neeziga un neeewehrojama gan muhsu dsihwe? Kà kuls, nespehzigs sihdulitis mehs peedsimstam us schis pasaules, wairakus gadus mums jateek ehdinateem, apkopteem un apgehrbteem. Trescho daku no sawa dsihwes laika mehs isleetojam sagatawojotees us dsihwi. Wehl weenu treschdaku no muhsu dsihwes mehs puhlejamees un strahdajam, lai sagahdatu usturu mums un muhsu gimenei. Un jau tuwojas wakars — muhsu wezums; wehl pahris gadu un mehs esam nespehjigi strahdat, dsihwojam no pensijas un esam, kà nederigi, pee malas pastumti no kahda jaunaka dsimuma. Tad — ihsaka, jeb garaka, weeglaka, jeb gruhta wahrgschana un — nahwe.

Schee ir aukstti un nepeeluhdsami fakti, pee kureem zilweks ar wisu sawu kleegschanu un leelischanos, ar kuru tas sewi grib maldinat un apmulsinat, neka newar pahrgrosit. Un ja ari sinatne un [illegible] buhtu desmit, [illegible] tahlak, ne kà ta tagad ir, winas tomehr [illegible] muhs atswabinat no schis dsihwes nastam, ruhpem un behdigà isnahkuma. Ne tawas naudas ruhpes, neds nelaimigas kopdsihwes ruhktumu, ne apwainoschanas un pasemoschanas, neds nespehku un slimibu tàs nespehtu nonemt.

Waj tàs tew meerinadamas klahtstahwès, kad nahwe pee tawàm durwim peeklauwès, un tu samanisi scho breesmigo, neredsamo buhtni deenu un nakti ap tawu zeeschanas gultu lidojam un tewim tuwojamees?

Zik nedroscha wisa muhsu gaita? Katrâ laikraksta numurâ lasam par peepescheem nahwes gadijumeem, par kugu bojâ eeschanam, dselsszeku katastrofam un wiswisadeem ziteem nelaimes gadijumeem! Tuhkstoscheem muhsu lihdszilweku pasuhd ikdeenas no schis pasaules un lihds ar wineem winu plahni — schis eekschkigas mantas, kà Ijabs tos nosauz. Ko gan wini dara tur winâ pusè? Kà teem ap duhschu atrastees to neskaitamo aisgahjuscho widû, kuri wisi gaida us leelo teesas deenu?

Bet isglihtotais zilweks, kursch wehl juhtas spirgts un wesals un kuram schajâ pasaulè labi klahjas, smejas par schahdàm leetam un zenschas schahdas domas, ka usbahsigas muschas, no sewis projam aisdsiht, gan ar weikalu, gan sportu, gan ar alu, schampaneeti un zigareem, un, atrasdamees preezigâ sabeedribâ, tas smejas par schahdeem muluru mahneem. Bet wina smeekli ir dobji un dsestri. Ar wisu sawu isglihtibu un isslik[illegible]amos

Latvijas Valsts Bibliotēka

drofschibu, tas naw nekas zits, ka sakupastala, kuram naw duhschas schim neapejamàm pateesibam azis skatitees un ar meerigu prahtu pahrdomat swarigako jautajeenu: mirt man tatschu jamirst, bet kurp tad? Waj ko waru darit, lai man pehz nahwes muhschibâ labi klahtos?

Waj ir kahda zekarahditaja swaigsne schinî nedroschâ un isnihzigâ dsihwê? Kur atradisim wadoni? Tu warbuht saki — prahts mans wadons. Lai ismantotu dabu un winas spehkus preeksch praktiskàs dsihwes, tas neween labs, bet nepeezeeschams. Tas muhs mahza ar apdomu semi apstrahdat, no tàs augkus raschot, sewi apgehrbt, pirkt un pahrdot un daudf tamlihdsigu leetu. Bet tikko pahrejam us jautajumeem par zilweku sadsihwi, walsti, sabeedribu, likumeem un waldischanu, tad pahrleezinamees, ka weeni usskati, domas un spreedumi kriht un to weetâ zekas ziti, kas atkal grib buht weenigi pareisi; zaur to ari it wisas nesaprasschanas, strihdi un bersechanàs us pasaules. Schis apstahklis dara man muhsu prahta gudribu un nemaldibu aisdomigu un apschaubamu.

Ja jautajam prahtam, lai isskaidro ap mums esoschàs radibas buhtni, tad tas to nespehj. Waj schi pasaule ir besgaliga waj ne? Ja galiga, tad ta manai sapraschanai par masu un kur winas robeschas un kas aif tàm? Ja besgaliga, tad ta manam prahtam par leelu, ... preekschâ stahditees un wina ... nikkos jehdseenus par ... as pats ... ar weelu ... kam atomam ... ams un tomehr tas ir nedalams, zaur ... schanos pee otra tas rada gluschi jaunu kermeni. Waj ta naw besprahtiba! Ta tad — nost ar to! Par spehku saka, tas esot zehlons, kas peenemts, lai isskaidrotu kusteschanos. Bet ja scho zehlonu nepeenemu? Jo katrâ sinâ schi zehlona nebij, pirms pasaule no neneeka zehlàs, ka to peenem monisti (ļaudis, kas tiz weenam Deewam). No kureenes tad schis zehlons — spehks? Mans prahts tikpat mas spehj saprast pasaules weelu un spehku, ka mass behrns nespehj sawâs rozinâs noturet pudeem smagu leelgabala bumbu. Kà tad lai prahts man spehtu isskaidrot scho pahrdabigo pasauli, kuru es eeksch un ap sewi juhtu? Waj tu warbuht gribi ar zehlo sinatni un tàs pehtijumeem sewi apmeerinat? Nahz us augstskolam! Tu buhsi pahrsteigts, redsedams, ka sinibu wihri, kuri ar dsiļu godzeenischanu runà par sinibu un intereesantu materialu no daudf tuhkstoscheem nowehrojumu un faktu un simtàm warbuhtibu sneeds saweem mahzekļeem, tomehr sawâ mahzibâ tee tos zenschas pahrleezinat par sawu paschu nesinaschanu.

Modernais teologs mahza — newaram sinat, waj Deewam ir kas kopigs ar muhsu jehdseenu par winu. Katrâ sinâ, winsch par mums tikpat daudf, ka neka nesin; winsch sewi nekad naw atklahjees, bet pasaules pahrwaldischanu atstahjis saweem dabas likumeem, un ir behrnischkiga nejehdsiba tizet, ka winsch tos lausis katrreif, kad kahds behrns luhdf: „Mihļais Deews, dari manu mamminu wesselu!"

Filosofija — prahtneeziba mahza, ka kahdu leetu paschu par sewi mehs newaram pasiht, tikai tàs parahdibas; tapat ari neko nesinam par dwehseli un ideju iszelschanos, ka ari par pasaules un muhsu dsihwes mehrki ne. Filosofs Kants saka: Prahts mums neka newar sazit ne par Deewu, ne par dsihwi pehz nahwes. Ziti filosofi atkal — Pasaules ihstenibâ nemaf naw, ta tikai eksistè muhsu eedomâs. Jaunakàs domas us prahtneezibas lauka ir — wislabakais buhtu, ja griba dsihwot jo drihsak issustu no zilwekeem.

No juristeem — teesleetu pratejeem — dsirdam: Naw absolutas taisnibas. Wiss atkarajas no ikreisejeem un laikam peemehroteem juridiskeem usskateem par taisnibu!

Medizina — ahrstneeziba — mahza: Usskati, ka ir dwehsele un gars, naw apstiprinajuschees nomireju lihkus ismeklejot un tàpehz schee usskati leeki. Muhsu kermenis ir sawâ sinâ maschina un tà sauktàs „gara slimibas" ir sekas no daschadàm nepareisàm weelu darbošchanam smadsenês. Wispahr mehs schinî leetâ neka noteikta nespehjam sazit, jo mums us schi lauka japeeteek tikai ar nowehrojumeem un mehģinajumeem.

Dabassinatne saka — Kas ihstenibâ ir stahds un kas dsihwneeks, to nesinam un wehl masak to, ko sauzam par dsihwibu. Muhsu lihdsschejeenee sinatniskee jehdseeni par weelu, spehku un gaismu ir zaur radija atraschanu galigi sajaukti, bet jau ir eesahkts strahdat pee jaunàm teorijam, kuras wisu paskaidros un peerahdis, ka pehz 1000 miljonu gadeem buhs atkal pilnigi jauni elementi un gluschi zitada pasaule, kuru gruhti sew tagad preekschâ stahditees.

Ihsi sakot, mehs topam ļoti pahrsteigti no tàs leelàs nesinaschanas, kura walda sinatnes leelkungu starpâ jautajeenos, no kureenas mehs, kapehz un kamdehļ schi radiba, ka ari par winu sawado atsihschanos, ka nesinot, waj Deews ir waj naw.

Pee tam tee raksta daudf pamatotus isskaidrojumus par daschnedaschadàm sahnis leetam un sihkumeem; ja, sihkajâs spezialitatês mehs muhsu laikâ esam leeli.

Jeb tu warbuht gribi preezatees sinatnes un teknikas uswarâs par dabu? Daba wehl ilgi nebuhs uswareta! Wehl ik gadus tuhkstoscheem zilweku eet bojâ semes trihzês, wulkanu trakoschanâ un taifunos (breesmigâs wehtrâs, kuras plosas deenwidus juhrâs).

Un pat ar zilwezes slawenajeem roku darbeem: dselszekeem un automobiļeem noteek katastrofas, kalnu raktuwes eegahschas, twaikoni, neskatotees us it wiseem aissargu lihdsekļeem nogrimst lihdf ar simteem pasascheeru. Elementu apkaroschanâ un sawaldischanâ teknikas brihnumi wehl daudf ko naw paspehjuschi.

Tu warbuht gribeꞩi dabas ꞩneegtos baudijumos atraſt apmeerinaꞩchanos? Radiba ir leeliꞩka un ꞩkaiſta, wiꞥas apzereꞩchana un ſtuhdija mums war atneſt daſchu jauku ſtundu, jo radibas likumos mums atklahjas Deewa apbrihnojamà gudriba. Ja mums naw raditaja, tad it wiꞩa daba ir kà templis beſ altara, kà krahꞩchꞥa, bet neapdſihwota pils, kurâ ilga uſtureꞩchanàs naw patihkama. Zilweks zenꞩchas ꞩchai dabai klahtꞩpeeſtees, bet neatſihdams wiꞥas raditaja, tas iſbauda dſejneeka wahrdus:

„Muhſcham ꞩlahſtoꞩchais zilweks
Dabai bikeri preekꞩchâ leek,
Tatꞩchu wiꞥam tas tik lihdſ puꞩei
Weenumehr pildits teek.“

Tulkojis J. Rieꞩs.

„Muhſu Dſeeſmineeka“ 3. iſdewuma dſeeſmas.

311 F,c. Tas Kungs mums. ED III. — Tew, Kungs, mehs ſlawu neſam Par Tawu laipnibu! Scheit atſpirguſchi eſam, Jo pee mums biji Tu. Ak, łauji mums arweenu No Tewis mahzitees, Ar katru dſihwes deenu Tew tuwak peeglauſtees!

O. Legſdinſch.

312 F,c. Ak, kahds pateeſs. ED II. 48. Atkal Deews muhs pulzinajis Muhſu mihłâ telts weetâ, Atkal galdu Winꞩch mums klahjis — Schinî jaukâ brihtinâ. Sirdij, prahtam, ari garam — Katram ſawa teeſa kłuhs! Debeſs mihleſtibas ſtaram Gaiſmojot un ſildot muhs.

2. Wiſs, kas labs, Kungs, nahk no Tewis, Tu ween proti eelihgſmot, Daudſ Tu mums [illegible] Tewis, Bet wehl wairak gribi dot. Luhdſam: eeſahz tagad ſwehtit To, ko darit gribam mehs; Wadi, mahzi muhs, ak Tehtit, Tad wiſs labi noritès.

O. Legſdinſch.

313 B,f Ak, kaut Taws uguns. ED III. — Kas Jeſum tiz, teem Gara wehſma Nes Deewa meeru dwehſelê, Un Deewa meera maigà dwehſma Tos debeſchkigi eepreezè. Tee brihwi teek no grehku ſwara, Tos newar ſaiſtit grehku meegs, Tee lihgſmi Deewa prahtu dara, Teem ſirdî mahjo deewigs preeks.

2. Kas Jeſum tiz, tee dſihwes behdâs Nedſ iſmiſas, nedſ waimanà, Eet taiſni Labà Gana pehdâs Un ſtaigà dſihwâ tizibâ. Teem Deewu luhdſot pahreet ſahpes, Suhd wiſs, kas ſirdij noſkumt leek, Pehz Debeſim tee ſajuht ſlahpes Un turpu ween tee wilkti teek.

3. Kas Jeſum tiz, tee ſemes leetas Tà nezeenî un nemihlè, Pee Debeſim teem ſirdis ſeetas, Tee ſcheitan laimi nemeklè. Tee atmet wiſu noſt no ſewis, Kas ween tik ſirdi maldina, Bet preeks un meers, ko Jeſus dewis, Teem dſihwoſchanu ſaldina.

4. Kas Jeſum tiz, tee kluſâ garâ Pa Wiꞥa pehdam ſtaigajot, Kas meeram der, to ween tik dara, Gan pazeeſtees, gan peedot prot. Kad eenaidneeki wiꞥus moza Un niknu naida ſehklu ſehj, Tad Jeſus Wiꞥu ſirdis loza, Ka tomehr wiꞥi peedot ſpehj.

5. Kas Jeſum tiz, tee nemihl grehku, Bet eenihſt to no wiſas ſirds Un grehks zaur Jeſus aſins ſpehku No wiꞥeem pamaſam top ſchkirts. Tee ſawas drehbes baltas dara Zaur Jeſus ſwehtàm aſinim, Tik weena leeta teem no ſwara: Buht gataweem preekſch Debeſim.

6. Kas Jeſum tiz, tee peerakſtiti Pee Deewa un pee Debeſim, Tee Tehwa rokâs eerakſtiti Ar Dehla dahrgàm aſinim. Tee ſaꞥem debeſchkigas balwas: Ik deenas jaunas ſwehtibas, Teem newar ſuſt ne mats no galwas Beſ Deewa ſiꞥas ſpehzigas.

7. Kas Jeſum tiz, tee Wiꞥu gaida Drihſ nahkam Sawâ godibâ, Tee pat ſem aſaram jau ſmaida, Kad ſkatas laimê gaidamâ, Tee ſkatas ſemes dſihwei pahri U[illegible] radiſes jaukumeem, Kur debeſ[illegible]gas gaiſmas ſtari Jau tagad laiſtas preti teem.

8. Kas Jeſum tiz, tee ihſto laimi No Dſihwibsſtraumes drihſi ſmels, Tos neaiſtiks wairs paſauls ſaimi, Jo Jeſus wiꞥus godâ zels. Tad pateizibas juhtu leeſmâs Tee ſwehtlaimigi, ſwabadi Tur dſeedàs „aleluja“ dſeeſmas Tam Deewa Jehram muhſchigi.

K. Leezneeks.

314 F,f. Jeſus Kriſtus walda. ED III. — Juhras bangas, kalni, grawas, Meſchi, lauki, puku pławas — Wiſs Taws roku darbs, ak Deews! Kas gan ſpehtu mani kawet Dabas Kungu teikt un ſlawet — | Wiꞥa preekſchâ ſemotees? |

2. Aleluja! Teikſim Wiꞥu, Kurſch zaur ſawu gudro ſiꞥu Mums ſcho deenu peeſchkihris. Brihwâ dabâ ſołus ſperam, Dſeeſmu kokli lihgſmi tweram — | Preeks muhs ꞥemtin pahrꞥehmis. |

3. Lihgſmot patihk muhſu garam . . . Lihdſ ar putneem dſeedat waram, Wehjiꞥſch waigus glahſta mums, Saules ſtari maigi ſilda, Puku ſmarſcha gaiſu pilda — | Seedos raſas weltijums. |

4. Sirds pluhſt pahri ſwehtàm juhtam . . . Debeſs Tehws, Tew ſlawu ſuhtam, Laimes awots eſi Tu! Tawi behrni luhdſam Tewi: Meelo muhs Tu pats ar Sewi, | Kahrto muhſu gahjumu. |

O. Legſdinſch.

Garigais darbs garigâs ſapulzês.

Beedra padomi, ſewiſchki ſludinatajeem un ſwehtdeenasſkolotajeem.

(Turpinajums).

Garigàs runas weelas jeb materiala ſadabuꞩchana.

1. **Wislabakais runas weelas apzirknis ir Bihbele.** Runasweelu dabù 1. Bihbeli laſot, 2. puhlotees pilnigi ſapraſt wiꞥas ſaturu un 3. mehginot no Bihbeles mahzibam un ſtahſteem, wiſpahri no wiꞥas ſatura dabut mahzibas ſew un ziteem. Tà tad 1. eepaſihꞩchanàs ar Bihbeli, wiꞥas ſatura ſ i ꞥ a ꞩ ch a n a, 2. wiꞥas ſatura ſ a p r a ꞩ ch a n a un 3. wiꞥas ſatura i ſ l e e t o ꞩ ch a n a. Deeniꞩchkai dſihwei eeteizami ꞩchahdi rihkotees: Katru rihtu un katru wakaru wismaſ — war jau ari deenâ — j a l a ſ a nopeetni Bihbele, katrreiſ weena nodała, rihtos warbuht no Jaunàs Deribas, wakaros no Wezàs Deribas. Pee tam, ſewiſchki ſludinatajeem, naw eeteizami laſit Bihbeli pehz Bihbeles laſiꞩchanas kahrts, bet gan nodału pa nodałai kahdâ Bihbeles grahmatâ, waj wiſpahri nodału pa nodałai no Wezàs un Jaunàs Deribas ſahkuma lihdſ pat wiꞥu beigam. Tà laſot, Bihbeli daudſ labaki ſpehj ſapraſt un wiꞥas wareniguma kopigais eeſpaids neteek ſarauſtits un apſlehpts. Schis padoms naw jaatteezina uſ Bihbeles laſiꞩchanu ſwehtdeenasſkolâ un gimenê, bet gan uſ ſludinataju. Gimenê un ſwehtdeenasſkolâ warbuht ir eeteizamaki laſit pehz Bihbeles laſiꞩchanas kahrts. Bihbeli nodału pa nodałai laſot, pate no ſewis rodas weela runai. Beeſchi ween,

schahdi Bihbeli lasot, lasischanâ tihri nesinot ir jaapstahjas, jo garà azu preekschâ tehlojas warenas mahzibas, runas preekschmeti, eedalijumi — ar wahrdu sakot — jau puslihds gatawi sprediki jeb runas. Sludinatajs nu dara gudri, ja winsch tad tuhlin peesihmè to Swehto Rakstu gabalu, waj pantinu, pee ka saistas wina usmaniba, jau preeksch tam eekahrtotâ grahmatinâ lihds ar tàm mahzibam, to preekschmetu, eedalijumeem, kas tam atklahjuschees — ihsi sakot, wisu, kas der kà weela runai. Kas scho padomu eewehros, tam reti kad truhks Deewa wahrda, par ko sludinat. Jaaisrahda tikai wehl, ka naw eeteizami, iswehletees labi nesaprotamu un gruhti isskaidrojamu Deewa wahrdu, ja to nespehj isskaidrot, un naw jaiswairas no pasihstameem Swehto Rakstu gabaleem, ja tajos dauds weelas. — Swehto Rakstu gabals, us ko zaur lasischanu wehrsta usmaniba, beeschi ween naw labi saprotams, waj wismas daschi wahrdi tajâ nesaprotami. Tas prasa Bihbeles i s s k a i d r o s c h a n u. Kas saprot Bihbeles pirmwalodu, tam wispirms der pahrleezinatees, waj tulkojums isteiz tàs paschas domas, ko pirmraksts; tahlak der eepasihtees ar apstahkleem, kahdos atteezigais deewwahrds sazits un kadehl tas sazits; tad der to Swehto Rakstu gabalu, par ko grib runat, salihdsinat ar eepreekschejo un nahkoscho Swehto Rakstu gabalu un wispahri issinat, kahdâ sakarâ pahrrunajamais deewwahrds ar wisu grahmatu, kurâ tas atrodas. Beeschi ween wajadsès sinat to lauschu dsihwi, eeraschas, kureem atteezigais deewwahrds rakstits; beeschi wajadsès eepasihtees ar tàs semes geografiju, lai spehtu saprast to, ko Bihbele stahs[illegible]tas, ko sludinatajam wajaga, lai Bihbeli saprastu, der ari wina klausitajeem un war tikt isleetots kà weela runai. Bihbeles sapraschanas noluhkâ der eegahdatees Bihbeles isskaidroschanas grahmatas. Daschreis ari der tee pantini, kas atrodas sihkeem burtineem sihmeti sem Bihbeles pantineem. Tee aisrahda us lihdsigeem pantineem Bihbelê un tadehl tos der usschkirt un salihdsinat ar pirmpantinu. Sewischki isskaidroschanu prasa ta Kunga Jesus lihdsibas, kuru Mateus un Markus ewangelijumos ap 30. Lihdsibas ir garigas dsihwes pateesibu attehlojumi atstahstijumos par lihdsigu dabas un zilweku dsihwi. Katra lihdsiba attehlo w e e n u leelu pateesibu, ko zitadi bij gruhti darit saprotamu, waj ari ko tas Kungs gribeja saweem pretineekeem apslehpt. Lihdsibas isskaidrojot sewischki jarauga us sakaru, kahdâ tàs atrodas ar pahrejo deewwahrdu, un naw jamehgina lihdsibâs katru neezinu isskaidrot. Isskaidrot, ko nosihmè ta seewa, kas eejauza raugu tajos trijos puhros miltu, ir neprahts, jo wina nenosihmè it neko. Nosihme ir tikai tam raugam, zaur ko teek attehlots ewangelijuma leelais eespaids. Nekahdejadi nedrihkst lihdsibas usskatit kà tizibas noteikumus, jo winas ir tikai i s s k a i d r o j u m i preeksch weenkahrschà wihra no tautas. — Kad atteezigais deewwahrds pilnam saprotams, tad jaatteezina no ta mahzibas preeksch mums, to j a i s l e e t o. Jamehgina atrast atbilde us jautajumu: Ko gan mehs no ta Swehto Rakstu gabala mahzamees? Deewu luhdsot nu sahkas leela domaschana. Domu isnahkumus der ussihmet un wehlak pehz wajadsibas isleetot kà weelu runai. Jautat war: Waj es schahdos apstahklos tà buhtu isturejees; kapehz winsch tà isturejas; waj schì mahziba tahda pat kà muhsejà; kapehz wina zitada; kahda alga sekoja tam darbam; kad, kur, kà, kapehz, zaur ko tas notika? — Paskatisimees drusku us muhsu paraugu runam un eewehrosim, kà tur eewehroti scheit atsihmetee aisrahdijumi. Runâ „Tà wairs newar!“ wiss eewadijums ir Juhdu tautas toreisejà stahwokla tehlojums. No schì stahwokla teek atteezinata mahziba muhsu laikam. Runas otrâ dalâ ir isskaidrojums par Mesiju, treschâ dalâ teek apgaismots wahrds „atgreeschanàs“. Ta ir sche doto padomu isleetoschana.

(Turpmak wehl).

Apskats.

No Stokholmas Sweedrijà mums raksta J. Birseneeks starp zitu sekoscho: „Buhtu jau arween ko rakstit, bet tik mas laika. Waloda aisnem wisu prahtu un ir sewischki gruhta paturet. Puse no walodas teoretiski lihdsiga Wahzu walodai, bet praktikâ Anglu, waj Frantschu. Saprotu jau scho un to sarunat. Sweedri dsihwi laudis. Leekas ja Sweedrim eedotu pliki pa ausi, tad ari winsch teiktu: „Takar so myket“ (pateizos t i k l o t i), sinams, atpakal jau ari dabusi, bet tad taws peenahkums pateiktees. — Dabuju darbu Herzoga grahmatu seeschanas fabrikâ. Pelnu mitai mas un ar ... kam waru segt sawas wajadsibas. Bet waru eksistet. Pahrmainiju dsihwokli, esmu ahrpilsehtâ, kahdas familijas kehkî, tà lehtaki eekortelejos. Ehdu masak, pagawedams un pats sew gatawoju, lai naw jamaksà wahritajai. Galu jau neehdu, tà ari lehtaki. Mahzos diwi walodas reisâ, Wahzu un Sweedru. Zaur pirmo peesneedsu pehdejo. Zeru, ja tà ees, tad wareschu lihds pawasaram dsihwot. Gan jau tad wehrsees durwis schur, waj tur. Sweedru brahli brihnas, ka es dabujis darbu, kur paschi Sweedri staigà bes darba. Kahdam jauneklim draudse met naudu. Darba naw. Naud un luhdsas darbu, bet naw. Tihri schehl! Paldees par aisluhgschanam. Redseet, Deews klausa luhgschanas! Kaut nu Deews man dotu nenogurstoschu prahtu, wisu aptwert un paturet. Muhsu fabrikâ strahdà 400 zilweki. Mahzos walodu un darbu. Esmu fotografijas albumu nodalâ. Te seen skaistas Bihbeles un zitas wehrtigakas grahmatas. — Patlaban te notura B i h b e l e s s k o l a s, kuras Sweedrijà buhs azumirkli 4. waj 5. Ta wezakà ir eeksch Örebro pilsehtas. Tahdas top katru gadu noturetas un welkas pusotra mehnescha. Katrai personai dalibas naudu 55 kronas (28 rubli). To apmeklè weenigi skolneeki (ne tà, kà pee mums), bes draudses lozekleem. Te, schini Bihbeles draudses skolâ, ir lihds 40 skoleneem. Mahzibas preekschmeti ir: Anglu un Sweedru walodas, homiletika, eksegese, wispahrigà, basnizas un misiones wehsture, eewadijums Bihbelê, pareisa lasischana, geografija un daschadi preekschlasijumi jeb lekzijas par dogmatiku, etiku u. t. t. — Stokholmas Baptistu seminars tik pahrpildits, ka nespehj usnemt audseknus un tadehl blakus schim, minetâ Orebro pilsehtâ nodibinajees otrs seminars ar 3 gadigu kursu. — Behteles seminarâ dalibas nauda katram skolneekam us wisu laiku isnahk us 840 kronam, bes drehbem un grahmatam, weenigi par ehschanu un dsihwokli. Brihwlaiks 3 mehneschi katru gadu. — Tagad Stokholmâ no 7. now. lihds 22. now. Betanijas draudsê top noturetas konferenzes jeb swehtischanàs kursi, tahdi pat kà Jelgawâ bija. — Behteles

draudſei buhs lihdſ 1200 draudſes lozekłu, kas iſkaiſiti pa wiſàm paſaules malam! Ziti paganu miſionari, ziti mahzitaji, ſweſchas tautu draudſes un leelakà dała weetejee, te pat. Eſmu peedalijees pee ſchis draudſes muſikas kora un mahzos mandolinu. Sweedri ir dſeedaſchanâ łoti iſglihtoti, pat neezigako dſeeſminu wini pataiſa par mahkſlas gabalu. Katrs kora lozeklis ir ſpezialiſts un tahdu tas ari ſewi iſglihto. kà tikai eeſpehj. Dirigentu kurſi te wiſai ſweſchi un laikam ir tikai Latweeſchu originals. Swehtdeenasſkolas kurſi ir 2 reiſ nedełâ Bihbeles ſkolas laikâ. — Sweedri brihnàs, ka mums tik daudſ laikrakſtu, tik maſai tautai. Te Baptiſteem tikai weens laikrakſts — „Nedełas Paſts" un jauneeſcheem ari tikai weens. Behrneem diwi un tas wiſs. Gariga un laiziga literatura Sweedreem ir bagatigi. Te beſ Baptiſtu draudſem wehl zitas tizigas draudſes, ko Baptiſti ari par tahdàm atſihſt un peekopj ſtipru aliangſi, ſwehtku gadijumos weeſojotees. Brihwa ſeme, brihwi łaudis. — No atturibas beedribas top ſarihkots wiſâ walſti parakſtiſchanàs, ka negrib leetot alkoholu. Streika laikâ neeſot bijis neweena dſehraja redſams, un tagad to grib ari tà iſweſt. Kad buhs ſarakſtits un redſès, ka wairak ne kà puſe no walſts newehlas ſpirta garu, tad iſdos aiſleegumu, atklahti pahrdot katru alkoholiſku ſchķidrumu un to dabùs pirkt tikai apteekâ pret ahrſta preekſchrakſtu kahdam noluhkam tas wajadſigs. Pee ſchis kuſtibas Baptiſti ir galwenee realiſetaji. Trihs ſwehtdeenas eepreekſch gandrihſ no wiſàm platformam un kanzelem pluhda eejuhſminoſchas runas uſ Sweedrijas eedſihwotajeem. Pehdejo ſwehtdeenu tapa atwehlets katras kahrtas daiłrunatajam jeb oratoram runat par tehmu: „Atturiba". Ari kolekte tam noluhkam tapa dota. Muhſu ſapulzes platformu tad eenehma daſchdaſchadi oratori. Gan kareiwi, eeredni, gan priwatperſonas. — Lai Deews modina ari Kreewiju uſ zehleem mehrkeem!" — Kà jau pagahjuſchâ gadâ „Kriſtigs Wehſtneſis" ſinoja, Birſeneeks aiſzełoja uſ Stokholmu, lai pehz walodas eemahziſchanàs eeſtahtos Sweedru Baptiſtu garigâ ſeminarâ. Wina wehſtule rahda, ka tik weegli wis neeeguhſt garigu iſglihtibu, kà to daſchs domà. Warbuht par wina tik łoti intereſanto [illegible] noſuhtit tauſtamu paldees. Wina adreſe ir: Herrn C. P. Osterwall, Oxtorget 31, Stockholm, Schweden. Für Herrn J. Birseneek.

Par Schihdu aiſzełoſchanu uſ Paleſtinu rakſta „Rigas Awiſe": Kà ſinams, pee Schihdeem jau daudſ gadus paſtahw tà ſauktà „Zioniſtu" partija jeb ſaweeniba, kura grib uſturet Ebreeſchu tautibu ar Wez-Ebreeſchu walodu un ſchi noluhka labakai weizinaſchanai grib dibinat kahdu patſtahwigu Schihdu walſti. Zaur pehdejo grib panahkt Ebreeſchu tautibas leelaku zeeniſchanu paſaulê. Lai ſcho Schihdu walſti panahktu, Zioniſti gribeja ſarihkot Schihdu aiſzełoſchanu no wiſàm ſemem uſ Paleſtinu (wezo Kanaanu), kur zitkahrt bij paſtahwejuſe Schihdu walſts. Preekſch ſchis aiſeeſchanas weizinaſchanas Londonâ bij dibinata kahda Schihdu koloniſazijas banka. To walſtu waldibas, kurâs Schihdi tagad dſihwo, ſchai idejai nepretojàs, jo winas no ſawa pahraka Schihdu ſkaita labpraht buhtu tikuſchas wałâ. Bet projektam radàs ſchķehrſlis no Turku waldibas puſes, jo Paleſtina jeb wezà Kanaana tagad peeder pee Turku walſts, kura negribeja ſcho ſemi paſaudet. Tadehl Turku waldiba, kura ſahkumâ bij zeetuſe Schihdu koloniſtu eezełoſchanu Paleſtinâ, drihſ to aiſleedſa. Schihdu koloniſazijas banka pehz tam ſahka nodarbotees ar daſcheem ziteem Schihdu koloniju projekteem Afrikâ un Deenwidus-Amerikâ, bet tee nebij tik populari un labi neweizàs. Tagad nu nahk Zioniſtu zenteeneem laba ſina. Schihdu koloniſazijas beedriba „Noſig" dabujuſe no Turku waldibas apſolijumu, ka Schihdu eezełoſchanai Paleſtinâ, kà ari zitâs Turzijas dałâs turpmak netikſchot likti zełâ nekahdi ſchķehrſli. Par to Turku waldiba eeſneegſchot Turku parlamentam ſewiſchku preekſchlikumu. — Ja tahds pateeſi teek peenemts, tad zioniſma leeta, kura jau bij ſahkuſe panihkt, uſ reiſi dabùs jaunu dſihwibu. Tà ka Schihdeem wiſâs ſemês ir leeli kapitali, tad ar pehdejo palihdſibu Paleſtinas koloniſeſchana ar Schihdeem gan ir iſdarama, kaut ari ne peepeſchi. Preekſch tam wiſpirms jauſpehrk wiſa ſeme Paleſtinâ. Kaut gan daudſ Schihdu (bankeeri, tirgoni) negrib preekſch ſewis paſcheem neka ſinat no aiſzełoſchanas, wini tomehr grib weizinat, ka winu nabagakee zilts brahli aiſzełotu uſ Paleſtinu. Sewiſchki no Kreewijas gaida daudſ aiſzełotaju, tadehl ka te Schihdu teeſibas ſtipraki aprobeſchotas." — Atſihmejam ſcho ſinu, tapehz ka tai leela noſihme Antikriſtus un Kriſtus atnahkſchanas jautajeenos. Nepahrprotami Bihbele leek ſapraſt, ka Juhdeem leelum leelai dałai wajag buht ſapulzetai Paleſtinâ un Bahbelê — tà tad Meſopotamijai jatop atjaunotai, pirms war parahditees Antikriſts un atnahkt Kriſtus. Skatees par to grahmatinâ „Antikriſts".

Grahfs Tolſtojs kà weikalneeks. Wahzu laikrakſts „Chriſtlicher Botſchafter" atſtahſta pehz awiſes „Petersburger Zeitung" kahdu łoti waldſinoſchu atgadijeenu, ko ſewiſchki deretu eewehrot Tolſtoja deewinatajeem. Peterburgas pilſehtas walde neſen gribeja iſdot preekſch pilſehtas ſkolam kahdu „Kreewu ſemes leelako dſejneeku" darbu ſakopojumu. Schim nodomam ſparigi ſtahjàs zełâ Tolſtoja ſeewa, jo tahds iſdewums pamaſinaſchot Talſtoja pahrdodamo darbu eenahkumus un wiſpahri winas wihru nebuht newaldſinot pilſehtas behrni, bet gan ſemju behrni. Pilſehtas walde nu greeſàs teeſchi pee Tolſtoja paſcha un peedahwaja tam atlihdſibu, bet atkal zaur Tolſtoja ſeewu ta ſanehma atraidoſchu atbildi. Awiſe „Petersburger Zeitung" nu peeſihmè pee ſchis atraidoſchàs atbildes ſekoſcho: „No ſchis atraidoſchàs atbildes dabujam ſekoſcho ſkatu: Grafs Tolſtojs ſeko Budam — ſludina wisleelako, gandrihſ paſchiſnihzinoſchu paſchaiſleegſchanos; ſtaigà baſàm kahjam apkahrt un tehrpas ſemneeku uſwalkâ. Paſaule apbrihno ſcho wezo prahtneeku un wina peekriteju ſkaits ir legions. Pa to laiku grahfeene duhſchigi weikalo. Wina iſtirgo wihra rakſtu darbus. Sinam jau, ka grahfa ihpaſchumu ſemneeki makſà wiſaugſtakàs nomas, ka grahfeene tos iſmanto wiſadi, ka tee ir gubernas nabadſigakee un neſinigakee łaudis. Grahfa Tolſtoja zilweku mihleſtiba, kas ſilti apſtaro wiſu ſemeslodi, neſaſneedſ wina paſcha ſemneekus — tee paleek tumſâ un nabadſibâ. Tiklihdſ eedomajas ſchis, ne kahdâ ſinâ neſaweenojamàs pretdałas, tad ir japahrleezinajas, ka Kreewu ſemes leelais tikumu ſludinatajs ir ari leels [illegible]ekulis. Par wina ſkreeſchanu baſàm kahjam un zitadu lee[illegible]moſchanos war paſmeetees kà par leelu wihru maſajàm [illegible]auſchibam — bet ſmeekli nebuht nenahk, redſot, kà iſwairas no paſcha

mahzibam gadijumos, kur war zeltees paſcham ſaudejumi, waj ja kas jadara zilwezes labâ. Tahdas leetas loti apehno grahfa ſtahwu un pamodina juhtas, kas maiſitas ar ruhktumu. Newar buht, ka grahfs Tolſtojs neſinatu, kas teek darits wiņa wahrdâ — wiņam jaſin tas un tà tad ir tikai wehl launaki, kad winſch aiſſlehpjas aiſ ſawas ſeewas." Awiſe „Chriſtlicher Botſchafter" peeſihmè: „Schis ſpreedums ir gaiſchs kà deena — bet waj tas Tolſtoja pakalſkrehjejeem ko lihdſès, par to ſchaubamees." Un mehs tà pat. Zilweks, kas neatſihſt, ka mehs beſ *Bihbeles* Kriſtus neneeka neſpehjam darit — kas neatſihſt, ka ihſti aiſleegtees ſpehj tikai *Deewa ſpehkâ* — kas neatſihſt, ka *labu ſinat* un *labu darit* ir *diwas*, beſ Bihbeles Deewa pa leelakai dakai *neſaweenojamas* leetas — kas netiz, ka Paradiſe war buht wiſur zitur, tikai ne wirs togadejàs ſemes un Ellê ne — tahds arween tiks peemulkots un iſmantots no Tolſtojeem, kas neatſihſt Bihbeli kà Deewa wahrdu, ſagraiſa to, noleedſ Kriſtus deewibu un weikli ſawahra melus ar pateeſibu kopâ un tà ar to Sahtana wirumu, ko dehwè par *augſtaku gudribu*, iſglihtibu, weenkahrſchi — ſinibu, baro laudis, kas ſawas augſtprahtigàs ſirds dſihti atraidijuſchi Debeſu maiſi un uhdeni, „kas werd uſ muhſchigu dſihwoſchanu." — Schehl ſewiſchki tizigu lauſchu, kas ari daſchi *aiſ neſinaſchanas* brahlojas ar ſcho weiklo paſaules lahpitaju un laujas ſagiſtetees no Tolſtoja nebihbeligeem, pahrſpihleteem uſſkateem.

Leepajas Pahwila draudſes ſwehtdeenasſkola dahwinaja uſ Seemas Swehtkeem ſaweem ſkolotajeem 45 „Jaunà Deriba ar paſkaidrojumeem" weenkahrſcho iſdewumu un 10 krahſchno iſdewumu. Tà wiņa neween paſneedſ ſaweem ſkolotajeem loti noderigu dahwanu, bet ari weizina uſſahkto Jaunàs Deribas iſſkaidroſchanas darbu. Ja raſtos daudſ tahdu ſwehtdeenasſkolu, tad pirmam ſehjumam drihſ ween ſekotu otrais.

Lubinê, Latweeſchu kolonijâ, Nowgorodas guberņâ, dezembra mehneſcha 9. un 13. deenâ, tà ſauktâ bihbeleskurſa laikâ, tika noturetas tureenes draudſchu garigà preekſchneeka Pukukalna wadibâ, waldſinoſchas garigas ſapulzes. 9. dezembrî Nowgorodas Latweeſchu Baptiſtu draudſes notureja ſawu gada ſapulzi jeb ſaeimu, peedalotees diweem aiſſtahweem no Baltijas Baptiſteem, Inka un Lauberta. Saeimâ ſtarp zitu teek pahrrunati ſekoſchi preekſchmeti: 1. Swehtdeenas deewwahrdeem naw zeretà panahkuma wahrdos un darbos. 2. Labaka ſapraſchanàs draudſes garigo ſtrahdneeku ſtarpâ. 3. Ko lai dara ar ſlepeneem ſchuhpotajeem. 4. Par ſwehreſchanu. 5. Par iſſaukſchanu ſwehtdeenâs uſ teeſam. 6. Par Deewa darbu pee tauteeſcheem, kaimiņeem. Runajot par jautajumu, kapehz deewwahrdeem naw zeretà panahkuma, teek aiſrahdits, ka mehs uſ deewwahrdeem beeſchi ween nahkam tikai eeraſchas dehl un newis lai mahzitos un nopeetni gribetu to, kas teek mahzits un ſapraſts, iſleetot dſihwê. [illegible] tam naw jaaiſmirſt, ka mehs ari no deewwahrdeem kahdreiſ ſagaidam par daudſ — gribam, lai wiſs tas, kas teek mahzits, uſreiſ tiktu iſweſts dſihwê. Tas naw eeſpehjams. Tikai pamaſam ſpehjam aiſſneegt muhſu mehrkus, jo atrodamees, kà to Bihbele mahza, *paſtahwigi* zihņâ. Runajot par ſlepeno dſerſchanu, teek aiſrahdits, ka ſlepeno dſerſchanu iſnihzinat ſpehs, apkarojot to ar ewangelijuma un ne bauſlibas garu. Wajag atſiht, ka dſerſchana ir *ſawâ ſiņâ* tahds pats grehks, kahds duſmas, mantaskahriba un ziti tà ſauktee ſmalkee grehki. Jt kà nu ari ſmalkos grehkus newar wis tà iſnihzinat, kà tee nekad neatkahrtotos, tà ari newar gribet, lai bijuſchi ſchuhpas nekad wairs neeekriſtu ſawâ grehkâ. Dſehrajam jajuht lihdſ, ja tas leelâ garigâ neſpehkâ un pahrſteigumâ eerauts ſawâ grehkâ. Tiklihdſ winſch to manis, tam radiſees wairak ſpehka, ſawu grehku pahrwaret. Saprotams, tihſchus dſehrajus, kas „*ſtaigà ſawâ grehkâ*", mums pehz Deewa Wahrda pawehles ir jaatſchkir draudſei — tos jaiſſlehdſ. Runajot par ſwehraſtu, ſaprot, ka Bihbele naw pret ſwehreſchanu paſchu — ſwinigu pateeſibas apleezinaſchanu — bet gan pret deewoſchanos un daſchàm formam, kahdâs teek ſwehraſts tehrpts. Aiſ ta eemeſla teek eeteikts ſwehret pee teeſneſcha, kas tikai leek parakſtit ſwehraſtu, bet neſwehret pee zittizibu garidſneekeem, kas ſwehreſchanu ſaweeno ar ſwehtleetu ſkuhpſtiſchanu, rokas gaiſâ tureſchanu u. t. t. Solit, waj apleezinat ſwarigas leetas Deewa preekſchâ, luhdſotees pee tam Wiswarenà palihdſibu, Bihbele neaiſleedſ. Runajot par iſſaukſchanu ſwehtdeenâs pee teeſam, grib eeſneegt luhgumu pee Waldibas, lai ta atſwabinatu no ſchi peenahkuma, ko zittizibneeki taiſni zaur luhgumu pee Waldibas uſkrahwuſchi ſew un ziteem uſ kakla [illegible] teeſu dehl aiſkawet darbus nedelas deenâs. Runajot par Deewa darbu pee tauteeſcheem, teek aiſrahdits, ka pehdejâ laikâ kaimiņi beeſchi ween luhdſot, lai apmeklejot tos, turot deewwahrdus un dſeedot kora dſeeſmas un ſarunajotees par dwehſeles peſtiſchanu. Tas teek uſſkatits kà mahjeens no ta Kunga. Teek iſwehleti tſchetri draudſeskopeji, Nowgorodas draudſês tà ſauktee „draudſchu kalpotaji", kas lai daritu ſcho Deewa darbu pee tauteeſcheem kaimiņeem ahrkahrtigâ mehrâ. Saprotams, katrs tizigs zilweks ir ari ewangeliſts. To eewehros ari uſ preekſchu tee pahrejee, kas netika eewehleti. Lai ſpehtu ar naudas lihdſekleem pabalſtit iſwehletos tſchetrus ſtrahdneekus, kurus iſwehl uſ weenu gadu iſmehginaſchanàs dehl, tad eeteiz draudſem, nodibinat miſioneskaſi katrai draudſei ſawâ widû. Lihdſeklus kaſei zer eeguht zaur labprahtigeem dahwinajumeem un miſionesſtundu kolekti, ko noturès reiſ mehneſî. Miſioneskaſi pahrwaldis draudſeswezajs jeb ſludinatajs, peedalotees draudſes eewehleteem daſchadeem amata wihreem, kora wadonim ar ſawu palihgu, beedribu preekſchneekeem, kaſeereem un ja wajadſigs ſwehtdeenasſkolotajeem. Kaſes naudu uſglabà draudſes kaſeeris un wed par naudu ſewiſchkas grahmatas. — Saeimu beidſot Pukukalns atteizas no preekſchneeka uſdewuma Nowgorodas Baptiſtu draudſês. Dewiņus gadus winſch tur bijis par ſludinataju. Tagad tas ſeko kahdas draudſes aizinajumam Baltijâ. — Atteikſchanàs ſaeimas ſuhtneem nahza negaidita un wiſpahri tika

ſanemta ar noſchehloſchanu un wehleſchanos, kaut winu tagadejais preekſchneeks teem paliktu wismaſ wehl pahris gadu. — Scho gadijeenu pahrrunajot nokahrto, ka Pukukalns wehl wadis Nowgorodas Baptiſtu draudſes apmehram trihs mehneſchus, pehz tam wadiſchanu uſnemſees Latweeſchu Baptiſtu Sabeedribas preekſchneeziba, iſſuhtidama ſchad un tad uſ Nowgorodu kahdus no Sabeedribas ſpehjigakeem ſludinatajeem, lihdſ Nowgorodas draudſes ſpehs eewehlet ſew jaunu preekſchneeku. Katram, ko Sabeedriba uſ Nowgorodas draudſem ſuhtis, buhs lihdſ no preekſchneezibas leezibasrakſts un darbibas robeſchu noteikumi. Un tikai ſcheem Nowgorodas draudſes nodroſchina uſnemſchanu, zeła iſdewumu un darba atalgojumu. — 13. dezembrî Lubines Baptiſtu draudſe ſwineja ſawus 40 gadu paſtahweſchanas ſwehtkus. Sewiſchki waldſinoſchs bij wehſturigais atſkats par Lubines draudſi. Latweeſchi uſ Nowgorodu aiſzełojuſchi wehſturigâ laikmetâ — drihſ pehz Baptiſtu iſzelſchanàs Baltijâ un dſimtbuhſchanas atzelſchanas Kreewijâ, pehz pirmo „Peterburgas Awiſchu" iſdoſchanas. Kr. Waldemars bijis nopirzis diwas muiſchas Nowgorodas gubernâ un aizinajis Latweeſchus turp. Sewiſchki eewehrojama Derewa. Latweeſchi dewuſchees uſ Nowgorodu bareem, peetruhzis wiſeem ſemes. Tad generalis Jelagins apſchehlojees par beſſemneekeem un atkahwis teem nomeſtees uſ ſawa ihpaſchuma. Koloniſti nometuſchees aklâ meſchâ, kur gaudojuſchi wilki. Tà kà koloniſti generalim neko nemakſajuſchi, tad tas gribejis tos no ſawas ſemes aiſdſiht un tajâ nolukâ no gubernatora atſuhtits kahds eerednis. Schis eerednis bijis gudrs zilweks un zaur wina aiſgahdibu kronis aiſmakſajis generalim par ſemi un ſemneeki makſajuſchi kronim par katru deſetinu apmehram 10 rubłus. Tas bijis ſſahkums Semneeku Semes Bankai. — 1867. gadâ eezełojuſchi pirmee koloniſti. Baptiſtu bijuſchi 14, Leel-Eſerneeki. 1869. gadâ tos apmeklejis Grigis Inkis Lubinê un tad nodibinata Lubines Baptiſtu draudſe ar 23 lozekłeem. Tà tad Lubines draudſe ir mahte tagadejàm daudſajàm Baptiſtu draudſem Nowgorodâ. 1870. gadâ bijuſchas pirmàs kriſtibas. 1872. gadâ kriſtits Nowgorodas Baptiſtu pirmais ſludinatajs, Kalenbergis. Winam ſekojuſchi Arajums un Hermanſons. Kalenberga un Hermanſona ſtarpâ naw bijuſi ſaſkaņa, kadehł Lubines draudſe aizinajuſi ſew par ſludinataju Jehkabu Inki. Inka laikâ uſzelts tagadejais luhgſchanas nams un Inka dehls, Jahnis, dibinajis Nowgorodas draudſes jauneeſchu beedribas. 1886. gadâ Nowgorodas draudſchu weenu dału uſnehmees wadit Fr. Buhzens. 1899. gadâ Inkis aiſzełojis uſ Ameriku — Braſiliju un drihſ pehz tam wina weetâ eeſtahjees Pukukalns, un ar laiku, Buhzenam uſ Baltiju aiſzełojot, tapis wiſu Nowgorodas draudſchu galwenais preekſchſtahwis. — Swehtku deena noriteja ſwehtigi, bihbeleskurſs bij apmeklets no kahdàm 50 perſonam.

Egiptes pehtitajs Dr. H. Brugſchs, 1892. gadâ atpakał brauzot no Seemeł-Amerikas, bij apmeklejis ſawu ſimeni Getingenâ un paſchlaik gribeja braukt uſ Bremeni, lai no tureenes ar kugi brauktu uſ Aleksandriju. „Bet", tà winſch atſtahſta, „kad taiſijos zełâ uſ Bremeni, ſaņehmu ſchahdu telegramu: „Kediws (Egiptes wizekehninſch) Juhs luhdſ, tuhliņ braukt atpakał uſ Kairu." Ar nahkoſcho wilzeenu aiſbrauzu uſ Trieſtu, lai no tureenes ar Loida twaikoneem brauktu uſ Egipti atpakał. Eſot uſ kugi Trieſtâ, kuga pawehlneeks man ſtahſtija, ka uſ ta kuga, kas pehdejais atſtahjis Bremeni, eſot ſprahguſi kahda ellesmaſchina un nonahwejuſi wairakus brauzejus. Biju łoti pahrſteigts, dſirdot ſcho ſiņu, jo kugis, uſ kura bij ſprahguſi ellesmaſchina, bij tas pats, ar kuru biju gribejis braukt uſ Aleksandriju. Kluſibâ pateizos Deewam, ka zaur mineto telegramu biju iſbehdſis leelai nelaimei, kas buhtu warejuſi notikt meeſai un dwehſelei. Nokłuwis Kairâ, dewos tuhliņ pee kediwa, domadams, ka dabuſchu no ta ſwarigas ſiņas un uſdewumus, ko winſch man tikai perſonigi buhs warejis uſtizet. Itk łoti biju pahrſteigts, kad kediws iſſazija man ſawu preeku, ka redſot mani ſpirgtu un weſelu. Winſch jutees ſkubinats, mani telegrafiſki ſaukt atpakał, tapehz ka winam kahdâ ſapnî dots padoms to darit, jo zitadi man notikſchot leela nelaime". — Schis gadijeens atkal ir jauns peerahdijums, ka Deewa ſargataja roka dus pahr mums un Winam netruhkſt lihdſekłu, ſargat tos, kas Wina ſargaſchanâ.

Wehſtulneeks.

Rob. Wezim. Juhſu abas dſejas nodrukaſim. Suhtiſchu Jums paraſtos 11 ekſ. „Kriſt. W.". Sirſnigi ſweiki!

Saņehmam preekſch Zeetuma Miſiones no T. Ahbolkalna Ponaſch-Borâ 25 kap., no K. Sirmais 50 kap.; preekſch Rigas Eelu Miſiones no K. Sirmais 50 kap.; preekſch Kareiwu Miſiones no Lubłates jaunawu beedribas 3 rubłus.

Redaktors-iſdewejs P. Lauberts.

Adwokats J. Buchholzs,
runajams
Rigâ, Leelajâ Newas eelâ Nr. 28, Rigas Krahſchanas un Aiſdoſchanas Beedribas telpâs no pulkſten **9–3** deenâ.

Swehtdeenasſkolu eewehribai!

„Kriſtiga Wehſtneſcha" peelikums

„Labà Wehſts",

gadâ **24 grahmatiņas** bilſchotu kriſtigu ſtahſtiņu behrneem,

ir łoti eeteizama dahwana behrneem, kura, wismaſ 10 ekſ. uſ weenu adreſi paſtellejot, makſà — tàs 24 grahmatiņas — **tikai 15 kap.**

Paſtellejumi adreſejami:
П. Лауберту, гор. Митава, Конная 5, Курляндск. губ.

Grahmatu saraksts

P. Lauberta isdotàm grahmatam.

Pasaule bes dsihwà Deewa. Paganu laiku garigàs, gimenes un wispahrigàs dsihwes stuhdija. Makfà . . . 15 kap.

Bihbele kritikas ugunîs. Raksteeni Bihbeles un kristigas tizibas pamatu mahzibu aisstahweschanas noluhkâ. Makfà 15 kap.

Wina pehdâs — Ko gan Jesus daritu? Tscharlsa Scheldena. Stahsts. Stahstâ teek tehlota pateesa kristiga dsihwe. Kristigu lehtu rakstu isdewums. 167. lap. p. jeb 10 1/2 loks. makfà tikai . . . . 30 kap.

Antikrists. Bihbeliska stuhdija par scho preekschmetu. 32 lap. p. Kristigu lehtu rakstu isd. makfà . . . . 5 kap.
Wispahrigais isdewums makfà . . . . 10 „

Mehs Tew pasazisim, kà spehsi meerigi mirt un buhsi laimigs dsihwè. Weens stahstinsch — „Ustizigs Bihbeles lasitajs" — un trihs garigas runas: 1. „Tà wairs newar!" 2. „Jesus atbilde us jautajumu: „Kà lai teeku Debesis?" un 3. „Kristigee, kur ir muhsu wisdahrgakà manta?" Makfà 15 kap.
Sche minetàs 2. un 3. runa ween atsewischki . . . 5 „

Muhsu Jaunibas Rakstu Krahjums. Garigu rakstu un dseju sakopojums. Dsejoli no wairak ne kà 20 dsejneekeem. Makfà . . . . 30 kap.

Jaunà Deriba ar paskaidrojumeem. Trijos sehjumos. Pirmà sehjuma pirmà atdała. Saturs: 1. Eepasihstinajums ar Jauno Deribu. 2. Apustulis Pahwils. 3. Pirmà Tesalonikeeschu Grahmata. 4. Otrà Tesalonikeeschu Grahmata. 5. Galateeschu Grahmata. Us parasta papira drukata, weenkahrschi seeta makfà . . . . 1 rbl.
Us sewischki laba papira drukata, sewischki labi seeta 2 „
Grahmata ir 272 lap. p. wai 17 loksnes beesa.

Ewangelijuma Dseesmas. Tschetrbalsigu garigu dseesmu krahjums — 196 dseesmas, waj 10 krahjumi — ar notim, eeseetas . . . . 130 kap.
Scho dseesmu pirmà dała, no 1.—5. krahj. . . . 75 „
„ „ otrà dała, no 6.—10. „ . . . 40 „
„ „ treschà dała teek sagatawota.
„ „ krahjumi no 2.—4. krahj. katrs . . 15 „
„ „ „ 5. 6. 8.—10. „ . . 10 „

Sabatisms Bihbeles un prahta gaismâ. Raksteens ewangelijuma aisstahweschanai pret bauslibasjuhgu. Saturs: 1. Sabatistu jeb Adwentistu mahziba. 2. Sabats, zuhkgałas neehschana, desmità doschana ir Wezàs Deribas bauschli jeb nosazijumi — likumi, kas Jaunâ Deribâ naw atjaunoti un pawehleti. 3. Kas ir „deriba" un kas jasaprot sem Wezàs un Jaunàs Deribas. 4. Pirmo kristigo istureschanàs pret Wezo Deribu un winas nosazijumeem, tà tad ari pret bauslibu un sabatu. 5. Kà iszehlàs ta Kunga deena — muhsu swehtdeena un kas ta ir? Sabatistu iszelschanàs, darbibas weids un rihziba. 7. Sabatistu nosihme kristigai draudsei. Makfà . . . . 25 kap.

Labà Wehsts. Kristigi stahstini ar bildem preeksch behrneem:
1906. gada gahjums, wiss . . . . 25 kap.
„ „ „ II. puse . . . . 15 „
1008. „ „ wiss . . . . 25 „
1909. „ „ „ . . . . 25 „
„ „ „ pa dałam . . . . 10 „
1909. g. gahjuma weena dała sem wirsraksta: „Masà Biblioteka. „Kà Gustam isgahja pee Debesu wahrteem?" un ziti stahstini . . . . 5 „

Kristigs Wehstnesis. Populari sinisks garigs laikraksts. Isnahk reis mehnesi un makfà par gadu weenu rubli.
1906. g. gahjums, ar peelikumu „Labà Wehsts" . . 75 kap.
bes peelikumeem . . . . 50 „
1907. g. gahjums, ar peelikumu „Labà Wehsts" . . 75 „
bes peelikumeem . . . . 50 „
1909. g. gahjums, ar peel. „Labà Wehsts" . . . 75 „
bes peelikumeem . . . . 50 „
1910. g. gahjums, ar peelikumeem „Labà Wehsts" un „Muhsu Dseesmineeks" 3. isdewums . . . . . . 1 rbl.

Paschulaik sagatawotas teek schahdas grahmatas:

Muhsu Dseesmineeks. Garigas dseesmas, sewischki eemihletàs, ka ari jaunas ewangelijuma dseesmas, jauneeschu sapulzem, swehtdeenasskolotaju sagatawoschanàs stundam, behrnu sapulzem jeb swehtdeenasskolai, luhgschanassapulzem, mahju deewwahrdeem un gimenes dsihwei, „swehtkeem", ewangelisazijai, isejot sałumos, apmeklejot slimneekus, behrem, dsimumdeenam un z. g. kà ari palasischanai. Treschais paplaschinats isdewums, 10 loksnes beess, audeklâ seets, apmehram 400 dseesmu makfàs . . . . 30 kap.

Garigais darbs garigâs sapulzês. Homiletika, runasmahksla, katechese, swehtdeenasskolotaja darbs.

Bihbeles Deewa religija diwdesmitâ gadu simtena gaismâ. Diwâs dałàs. 1. Praktiskà, 2. teoretiskà dała. Atdałas praktiskâ dałâ: I. Bihbeles Deewa religija un zilwezes posts. II. Bihbeles Deewa religija un zilwezes atswabinaschanàs. III. Bihbeles Deewa religija un zilwezes dsihwe swabadibâ. Schajâ dałâ tiks pahrrunati jautajumi par Deewu, atgreeschanos, kristibu, wakarinu, draudsi. Atdałas teoretiskâ dałâ: I. Bihbeles Deewa religijas attihstischanàs. II. Bihbeles Deewa religija un daschadàs tizibasschkiras. III. Bihbeles Deewa religija un winas lozeklu tagadejee usdewumi.

Swehtdeenasskolam un tirgoneem parastais atrehkins. Pahrejeem pirzejeem, kas pastellè par weenu rubli, waj wairak sche minetàs grahmatas us weenu reisi pee isdeweja pascha un par tàm tuhlin peesuhta samaksu, par grahmatu peesuhtijumu naw jamakfà.

Wisas mana apgahdeena grahmatas arween dabujamas **Rigâ** J. A. Freija un Beedru, J. Schablowska, J. Sötes grahmatu weikalos, **Jelgawâ** J. Schablowska grahmatu weikalâ, **Leepajâ** gandrihs wisos grahmatu weikalos, sewischki pee Ant. Osolina, **Wentspilê** T. G. Antmana grahmatu weikalâ, **Limbaschos** Pauzita grahmatu weikalâ un **Ruhjenê** J. Alksne grahmatu weikalâ.

Adrese: **П. Лауберту, Митава, Курляндской. губ., Конная 5.**

Rigas Awise.

Politiska un literariska deenas awise,
redigeta no **Fr. Weinberga**, usfahka ar 1910. g. sawu astoto gada gahjumu.

Awise makfà:

Bes peesuhtischanas:				Ar peesuhtischanu:			
par	1 gadu	4 rbl.	50 kap.	par	1 gadu	6 rbl.	— kap.
„	1/2 „	2 „	30 „	„	1/2 „	3 „	10 „
„	1/4 „	1 „	20 „	„	1/4 „	1 „	65 „
„	1 mehn.	— „	50 „	„	1 mehn.	— „	85 „

Numurs makfà 5 kap.—Isdalamàm weetam teek aprehk. 10% lehtak.

Sludinajumi makfà: par sihku rakstu rindinu pehz teksta **10** kap.; preekschpusê **30** kap.

„Rigas Awisi" war apstellet winas **isdalamâs weetâs** un **ekspedizijâ:**

Rigâ, Suworowa eelâ Nr. 6.

„Rigas Awise" aisstahw Latweeschu tautiskàs intreses. Pasneeds wisjaunakàs un plaschakàs sinas par notikumeem sadsihwê. Wina peegreesch nopeetnu wehribu wisàm muhsu dsimtenes intresem, it sewischki Latweeschu sadsihwes jautajumeem. Wina weeno un kopo Latweeschu spehkus taîs leetâs, kuras prasa weenprahtibu. Wina pasneeds sinas par waldibas nolehmumeem, pahrspreedumus par politiskeem un sabeedriskeem jautajumeem, kà ari par sinatni, mahkslu, literaturas preekschmeteem, awischu apskateem, eekschsemju un ahrsemju leetam, Rigas notikumeem, teesas kroniku, teatri un musiku, tirdsneezibu, saimneezibu un sneeds beletriskus raschojumus.

Isdeweja: Rigas Awises Sabeedriba

Drukajis P. Gailis Rigâ, Jahna eelâ Nr. 8 (pretim Jahna basnizai).